

DECIZIE

29 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
Lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecători:

Tatiana Vieru
Svetlana Filincova
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Liudmila Kolodcevskaia,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Grubi
împotriva Liudmilei Kolodcevskaia cu privire la încasarea datoriei, a penalității și
acțiunea reconvențională depusă de Liudmila Kolodcevskaia împotriva lui Sergiu
Grubi, intervenienți accesorii Firma de Producție și Comerț „Ivaro” Societate cu
Răspundere Limitată, Societatea cu Răspundere Limitată „Moldcărbune”,
Societatea cu Răspundere Limitată „Trofanata” cu privire la declararea nulității
absolute a recipisei din 03 februarie 2015,
împotriva deciziei din 02 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 18 ianuarie 2016, Sergiu Grubi, prin intermediul avocatului Vasile Lungu,
a depus cerere de chemare în judecată împotriva Liudmilei Kolodcevskaia solicitând
încasarea datoriei în sumă de 2100,00 dolari SUA, a penalității în sumă de 4158, 00
dolari SUA și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că la 03 februarie 2015 Sergiu Grubi a
încheiat un contract de împrumut cu Liudmila Kolodcevskaia, conform căruia ultima
a primit cu titlu de împrumut suma de 5600 dolari SUA și s-a obligat să o restituie
în termenul stabilit.

Menționează că, suma de 18800 lei, echivalentul a 999,03 dolari SUA, a fost
restituită la 13 februarie 2015, iar suma de 51875 lei, echivalentul a 2499,14 dolari
SUA a fost restituită la 19 februarie 2015.

Susține că, pârâta are o datoriei restantă în mărime de 2100 dolari SUA, deși,
conform contractului de împrumut pârâta s-a obligat să restituie suma împrumutată
pînă la 05 februarie 2015, ceea ce nu a fost respectat.

Întru soluționarea amiabilă a litigiului, la 12 decembrie 2015 a expediat în
adresa pârâtei o notificare, recepționată la data de 13 decembrie 2015, prin care a
solicitat restituirea datoriei în termen de 2 zile.

Precizează că, prin scrisoarea din 19 decembrie 2015, Liudmila Kolodcevskaia a indicat că recunoaște pretențiile doar parțial și anume suma de 19325 lei și în cazul înaintării acțiunii în instanță de judecată, va depune o acțiune reconvențională privind declararea nulă a recipisei din 03 februarie 2015, ca fiind scrisă sub presiune.

La 16 martie 2016, Liudmila Kolodcevskaia, prin intermediul avocatului Ion Chirtoacă a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Sergiu Grubi, intervenienți accesorii FPC „Ivaro” SRL, SRL „Moldcărbune”, SRL „Trofanata” solicitând declararea nulității absolute a actului juridic-recipisa din 03 februarie 2015 și încasarea cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 3759 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 5000 lei.

În motivarea cererii reconvenționale s-a invocat că la 22 octombrie 2014 între SRL „Trofanata”, ca vânzător și FPC „Ivaro” SRL, ca cumpărător, a fost încheiat un contract de vânzare-cumpărare a cărbunelui, în cantitate de 690 tone la preț unitar de 2600 lei pentru tona.

FPC „Ivaro” SRL a primit de la SRL „Trofanata” la 11 noiembrie 2014 jumătate din marfa care a fost vămuită, iar a doua jumătate, în cantitate de 345 tone de cărbune urma să o primească în scurt timp după vămuire. La acel moment, FPC „Ivaro” SRL și SRL „Trofanata” nu dispuneau de surse bănești pentru vămuirea mărfii și s-a ajuns la înțelegerea ca suma de 90000 lei să fie primită cu împrumut de la SRL „Moldcărbune” și anume de la Sergiu Grubi, care la acel moment era contabil.

Sergiu Grubi a încheiat cu Liudmila Kolodcevskaia, la 18 noiembrie 2014, un contract de împrumut. Pe parcursul zilei, Liudmila Kolodcevskaia a depus suma de bani pe contul SRL „Trofanata” și au fost vămuite cele cinci vagoane de cărbune pentru a le transmite FPC „Ivaro” SRL, conform contractului din 12 decembrie 2015, ca ultima să achite marfa contractată și Liudmila Kolodcevskaia să restituie împrumutul lui Sergiu Grubi. Însă, cumpărătorul a refuzat.

Relevă că, FPC „Ivaro” SRL a încălcat pct.5.2. al contractului și a refuzat să primească marfa, nu au achitat-o, iar ca rezultat Liudmila Kolodcevskaia a fost în imposibilitate să restituie împrumutul de 90000 lei SRL „Moldcărbune”.

Susține că, și-a onorat parțial obligațiunile contractuale conform contractului din 18 noiembrie 2014 și a restituit suma împrumutată în mărime de 70675 lei, având în prezent doar o restanță față de Sergiu Grubi în mărime de 19325 lei.

Declară că, recipisa din 03 februarie 2015 este lovită de nulitate absolută și urmează a fi anulată, deoarece a fost scrisă sub presiune.

Prin hotărârea din 05 iulie 2016 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău s-a admis parțial cererea de chemare judecată depusă de Sergiu Grubi și s-a încasat de la Liudmila Kolodcevskaia în beneficiul lui Sergiu Grubi datoria în mărime de 2100 dolari SUA, penalitatea în mărime de 2075 dolari SUA, convertiți în valută națională la momentul executării hotărârii și taxa de stat în mărime de 2505 lei; s-a respins acțiunea reconvențională depusă de Liudmila Kolodcevskaia împotriva lui Sergiu Grubi, intervenienți accesorii FPC „Ivaro” SRL, SRL „Moldcărbune”, SRL „Trofanata” privind declararea nulității absolute a recipisei din 03 februarie 2015 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 02 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Liudmila Kolodcevskaia și s-a menținut hotărârea din 05 iulie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău.

La 27 decembrie 2016, Liudmila Kolodcevskaia a declarat recurs împotriva deciziei din 02 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 05 iulie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a cererii reconvenționale și respingerea acțiunii depuse de Sergiu Grubi.

În susținerea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a luat în considerare și nu a apreciat la justa valoare argumentele expuse în cererea de apel referitor la faptul că, deși, în dosar există două recipise întocmite de Liudmila Kolodcevskaia privind primirea mijloacelor bănești de la Sergiu Grubi din 18 noiembrie 2014 și din 03 februarie 2015, însă, „de facto” transmiterea banilor a avut loc doar o singură dată - la 18 noiembrie 2014 și raporturile dintre părți privind transmiterea banilor cu împrumut au fost perfectate prin recipisa din 18 noiembrie 2014.

Precizează că, la 03 februarie 2015, Sergiu Grubi nu i-a transmis careva bani, iar recipisa din 03 februarie 2015 era doar un document formal, scopul căruia era de a modifica condițiile împrumutului din 18 noiembrie 2014, care „de facto” era în vigoare deja pe parcursul a două luni și jumătate. Actul juridic-recipisa din 03 februarie 2015 nu a fost fondat pe o cauză reală, iar conform art.207 alin.(1) Cod civil, actul juridic civil încheiat fără cauză ori fondat pe o cauză falsă sau ilicită nu poate avea nici un efect.

Consideră că, instanța de apel a ignorat argumentul respectiv, expus în cererea de apel și nu a dat nici o apreciere faptului că, la întocmirea recipisei din 03 februarie 2015, Sergiu Grubi nu i-a transmis bani, iar recipisa din 03 februarie 2015 a avut un caracter formal și au existat toate motivele pentru recunoașterea acestei recipise ca fiind un act juridic civil încheiat fără cauză. Ignorând acest moment, instanța de apel nu a aplicat legea ce urma a fi aplicată și anume art. 207 alin.(1) Cod civil și nu a recunoscut recipisa din 03 februarie 2015 ca fiind lipsită de efecte juridice.

Susține că, în mod analogic instanța de apel nu a luat în considerare și nu a apreciat în modul convenit argumentele expuse în cererea de apel referitor la faptul că contractul de împrumut sub forma recipisei din 03 februarie 2015, încheiat fără cauză, adică fără transmiterea banilor, a fost întocmit în scopul tănuirii altui act, întocmit prin recipisa din 18 noiembrie 2014, încheiată între alte părți și în alte condiții.

Din conținutul recipisei din 18 noiembrie 2014, în opinia sa, rezultă în mod evident că contractul de împrumut în baza acestei recipise a fost încheiat între două persoane juridice – SRL „Trofanata” și SRL „Moldcărbune”. Bani în sumă de 90000 lei au fost primiți de către ea ca contabil al SRL „Trofanata” de la contabilul-șef al SRL “Moldcărbune” –Sergiu Grubi cu garanția că suma primită va fi restituită în casa SRL „Moldcărbune” după primirea mijloacelor bănești de la FPC „Ivaro” SRL.

Relatează că, suma din recipisa din 03 februarie 2015 este aceeași sumă din recipisa din 18 noiembrie 2014, însă cu 5800 lei mai puțin, sumă pe care SRL „Trofanata” a achitat-o SRL „Moldcărbune” în contul stingerii obligațiilor. Recipisa

din 03 februarie 2015, camuflează contractul de împrumut din 18 noiembrie 2014, încheiat între două persoane juridice – SRL „Trofanata” și SRL „Moldcârbune”.

Remarcă recurenta că, recipisa din 18 noiembrie 2014 nu conținea nici termeni concreți de restituire a împrumutului, nici echivalentul sumei primite în dolari, nici penalitatea pentru întârzierea restituirii împrumutului. Recipisa din 03 februarie 2015 stabilește un termen strict de două zile pentru restituirea împrumutului, indică echivalentul sumei în dolari, penalitatea pentru întârzierea restituirii împrumutului și, cel mai important, trece suma împrumutului de la persoana juridică SRL „Trofanata” pe numele său ca persoană fizică.

Specifică recurenta că, o dovadă incontestabilă a faptului că în recipisele din 18 noiembrie 2014 și 03 februarie 2015 este vorba despre unul și același împrumut și acest împrumut a fost acordat de către persoana juridică SRL „Moldcârbune” către SRL „Trofanata” o constituie reclamația pe care directorul SRL „Moldcârbune” a expediat-o în adresa sa la data de 11 septembrie 2015 și o copie în adresa SRL „Trofanata”. În reclamația indicată directorul SRL „Moldcârbune” a făcut referire la recipisa din 03 februarie 2015 solicită restituirea părții restante a împrumutului acordat SRL „Trofanata”, prin intermediul său ca angajat, de către SRL „Moldcârbune” prin intermediul contabilului-șef Sergiu Grubi. Această circumstanță demonstrează că recipisa din 03 februarie 2015 nu a constituit o perfectare a contractului de împrumut între ea ca persoană fizică și Sergiu Grubi, deoarece în acea zi banii nu au fost transmiși, ci a urmărit ascunderea scopului recipisei din 18 noiembrie 2014, trecând împrumutul pe numele persoanei fizice și stabilind termeni stricți de restituire a împrumutului și măsuri de răspundere pentru încălcarea lor.

Opinează că, instanța de apel a ignorat argumentele enunțate supra, expuse și în cererea de apel și s-a limitat în această parte doar la o concluzie formală și declarativă.

Susține că, instanța de apel în această parte, la fel, nu a aplicat legea care trebuia și anume art. 221 alin. (2) Cod civil și nu a recunoscut nulitatea actului juridic întocmit prin recipisa din 03 februarie 2015, deși au existat toate temeiurile legale.

Relevă că, materialele dosarului conțin dovezi incontestabile ale faptului că contractul de împrumut a fost încheiat între două persoane juridice SRL „Trofanata” și SRL „Moldcarbune” și astfel, acțiunea de încasare a sumei restante a împrumutului urma a fi înaintată de către SRL „Moldcarbune” împotriva SRL „Trofanata”. Iar, în limitele acțiunii înaintate Sergiu Grubi este un reclamant necorespunzător, deoarece el personal nu a împrumutat nimănui banii săi, ci a transmis cu împrumut banii care aparțineau SRL „Moldcarbune”, iar ea-recurenta este pârâțul necorespunzător, deoarece suma împrumutului a fost acordată nu ei personal, ci persoanei juridice SRL „Trofanata”. Însă, în opinia sa, nici în această parte instanța de apel nu a aplicat legea care urma a fi aplicată, nu a admis cererea de apel și nu a respins acțiunea lui Sergiu Grubi.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 02 noiembrie 2016, iar Liudmila Kolodcevskaia a declarat recurs la data de 27 decembrie 2016, ceea ce denotă că recursul este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 22 martie 2017 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ Lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Liudmila Kolodcevskaia și va casa decizia instanței de apel, cu restituirea pricinii la rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească, pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

În conformitate cu dispozițiile art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În conformitate cu art. 241 alin. (5), (6) Cod de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

În conformitate cu art. 373 alin. (1)-(5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din materialele pricinii rezultă că, fapt constatat și de instanțele ierarhic inferioare, precum că prin recipisa datată cu 03 februarie 2015, Liudmila Kolodcevskaia a primit cu împrumut de la Sergiu Grubi suma de 84200 lei, echivalentul a 5600 dolari SUA și s-a obligat să restituie până la 05 februarie 2015, echivalentul în lei conform cursului valutar la ziua achitării. Din textul acesteia se distinge că Liudmila Kolodcevskaia s-a obligat la plata unei penalități în mărime de 0,5% pentru fiecare zi de întârziere, în caz de nerestituire în termen a împrumutului (f.d.26).

Conform art. 867 alin.(1) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Având la bază recipisa respectivă, Sergiu Grubi, prin cererea de chemare în judecată depusă la 18 ianuarie 2016 împotriva Liudmilei Kolodcevskaia, a solicitat încasarea datoriei în sumă de 2100,00 dolari SUA, a penalității în sumă de 4158, 00 dolari SUA și a cheltuielilor de judecată, invocând că pârâta nu i-a restituit datoria integral (f.d.4-5)

Liudmila Kolodcevskaia nefiind de acord cu recipisa din 03 februarie 2015, insistând că a existat doar recipisa din 18 noiembrie 2014, conform căreia și-a onorat practic integral obligațiile, având doar o restanță de 19325 lei, la 16 martie 2016 a depus cerere reconvențională împotriva lui Sergiu Grubi, intervenienți accesorii FPC „Ivaro” SRL, SRL „Moldcârbune”, SRL „Trofanata” solicitând declararea nulității absolute a actului juridic-recipisa din 03 februarie 2015 și încasarea cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 3759 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 5000 lei. Concomitent, a menționat că suma de bani primită de la SRL „Moldcârbune” și anume de la Sergiu Grubi, care la acel moment era contabil și a fost depusă pe contul SRL „Trofanata” și era destinată pentru vămuirea a unor vagoane de cărbune ce urmau a fi transmise FPC „Ivaro” SRL (f.d.29-31).

Prin hotărârea din 05 iulie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău s-a admis parțial cererea de chemare judecată depusă de Sergiu Grubi și s-a încasat de

la Liudmila Kolodcevskaia în beneficiul lui Sergiu Grubi datoria în mărime de 2100 dolari SUA, penalitatea în mărime de 2075 dolari SUA, convertiți în valută națională la momentul executării hotărârii și taxa de stat în mărime de 2505 lei; s-a respins acțiunea reconvențională depusă de Liudmila Kolodcevskaia împotriva lui Sergiu Grubi, intervenienți accesorii FPC „Ivaro” SRL, SRL „Moldcărbune”, SRL „Trofanata” privind declararea nulității absolute a recipisei din 03 februarie 2015 și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.59, 67-71).

Prin decizia din 02 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Liudmila Kolodcevskaia și s-a menținut hotărârea din 05 iulie 2016 a Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău (f.d.85-90).

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ Lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe rezultând din prevederile art. 373 Cod de procedură civilă, s-a expus superficial, evaziv și arbitrar, nu s-a expus asupra tuturor temeiurilor invocate de apelanta Liudmila Kolodcevskaia, prin ce se impune casarea deciziei instanței de apel, cu restituirea pricinii la rejudecare.

În acest sens, Colegiul relevă că Liudmila Kolodcevskaia, la solicitarea nulității actului juridic și anume recipisei din 03 februarie 2015 a invocat ca temei de drept prevederile art. 221, 227, 230, 233 Cod civil.

Tot aici, este de menționat că art. 233 Cod civil prevede termenul înaintării acțiunii privind anularea actului juridic. Conform art. 233 alin. (1) Cod civil, persoana îndreptățită are dreptul să ceară anularea actului juridic pentru temeiurile stipulate la art.227, 228 și 230 în termen de 6 luni de la data când a aflat sau trebuia să afle despre temeiul anulării.

Instanța de fond a constatat precum că reclamanta Liudmila Kolodcevskaia ar fi indicat fictivitatea, eroare și leziunea ca temei pentru declararea nulității recipisei din 03 februarie 2015, rezultând din prevederile art. 221, 227, 230 Cod civil, dar nu ar fi fost expus clar prin ce a fost afectată recipisa respectivă și că motivele invocate ar fi declarative și nu ar constitui decât o eschivare de la restituirea împrumutului.

La acest capitol, Colegiul relevă că instanța de apel verificând temeinicia și legalitatea hotărârii instanței de fond, s-a limitat a concluziona doar că pretențiile Liudmilei Kolodcevskaia nu au suport probatoriu, iar circumstanțele invocate referitor la recipisa din 03 februarie 2015 nu s-ar încadra în temeiul prevăzut de art. 207 alin.(1) Cod civil pentru declararea nulității absolute a actului juridic și precum și că recipisa întrunește condițiile de valabilitate ale actului juridic.

În această ordine de idei, Colegiul precizează că instanța de apel nu a supus aprecierii circumstanțele pricinii prin prisma normelor de drept invocate de Liudmila Kolodcevskaia, în condițiile când apelanta a insistat la nulitatea actului juridic și în cererea de apel prin prisma art. 221 alin.(2) Cod civil, ca fiind un act simulat, specificând că art. 221 Cod civil nu cade sub incidența art. 233 Cod civil.

Or, instanța de apel la examinarea pricinii avea obligația de a verifica legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe rezultând din prevederile art. 373 alin.(1) Cod de procedură civilă, reiterate *supra*, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

Totodată, Colegiul reliefă că din materialele pricinii nu se identifica anumite solicitări/cereri atât verbale, cât și scrise, conform cărora Liudmila Kolodcevskaia și-ar fi modificat temeiul acțiunii la examinarea pricinii în instanța de fond, pe când instanța de apel constată netemeinicia pretenției reclamantei Liudmila Kolodcevskaia privind nulitatea actului juridic, invocând prevederile art. 207 alin.(1) Cod civil.

Conform art. 207 alin.(1) Cod civil, actul juridic civil încheiat fără cauză ori fondat pe o cauză falsă sau ilicită nu poate avea nici un efect.

În speță, Colegiul reiterează că instanța de apel s-a expus asupra netemeinicii cererii privind nulitatea recipisei prin prisma art. 207 alin.(1) Cod civil, în condițiile când acest temei de drept nici nu a fost invocat de Liudmila Kolodcevskaia în cererea de chemare în judecată reconvențională, fiind invocat doar în cererea de apel, ori, în apel nu poate fi modificat temeiul acțiunii. De altfel, instanța de apel nu a generalizat decât prin prisma normei respective precum că circumstanțele invocate de Liudmila Kolodcevskaia nu s-ar încadra în temeiul dat. Însă argumente sau ipoteze în combaterea caracterului simulat al recipisei, temei invocat de Liudmila Kolodcevskaia și asupra căruia s-a insistat și în ordine de apel, din textul deciziei contestate nu se profilează.

Concomitent, Colegiul reliefă că instanța de fond a menționat că prin invocarea fictivității, erorii și leziunii ca temei pentru declararea nulității recipisei din 03 februarie 2015, reclamanta Liudmila Kolodcevskaia nu ar fi fost expus clar prin ce a fost afectată recipisa respectivă.

Prin urmare, Colegiul notează că instanța de apel avea obligația de a verifica legalitatea acestei constatări a instanței de fond, or, invocarea simultană a mai multor temeiuri de drept nu exclude obligația instanței de a constata temeinicia acestora prin prisma circumstanțelor pricinii invocate și probele prezentate în acest sens.

Colegiul decelează că din textul deciziei contestate nu se identifică faptul că instanța de apel ar fi supus aprecierii argumentele reclamantei Liudmila Kolodcevskaia invocate atât conform cererii reconvenționale, cât și conform cererii de apel.

Mai mult, Colegiul remarcă că instanța ierarhic inferioară la adoptarea soluției pe caz, urma a concluziona sub aspectul temeiniciei acțiunii reconvenționale, rezultând din cerințele înaintate, circumstanțele pricinii constatate de instanța de judecată, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța, dar nicidecum să se limiteze la faptul constatării precum că circumstanțele invocate privind nulitatea recipisei nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 207 alin.(1) Cod civil, în condițiile când acest temei nu a fost invocat în prima instanță.

Ori, un alt aspect pe care s-a insistat în cererea de apel de către apelantă reprezintă caracterul simulat al actului juridic, invocat și în acțiunea reconvențională, însă instanța de apel a ignorat această circumstanță.

În această ordine de idei, Colegiul reliefă că concluzia instanței de judecată trebuie să fie certă pentru ca justițiabilul să cunoască pentru care motiv i s-a respins

cererea de chemare în judecată, în condițiile când aceasta a invocat mai multe temeiuri, ceea ce la caz a fost eludat.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

CEDO reiterează că, deși articolul 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze hotărârile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19 aprilie 1994, pct. 61.). Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărârii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei (Hiro Balani împotriva Spaniei, 9 decembrie 1994, pct. 27).

La caz, temeiurile de nulitate a actului juridic invocate de recurentă, necesită un răspuns cert, deoarece nulitatea recipsei din 03 februarie 2015 constituie obiectul litigiului.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999, cauza Lebedinschi vs. Republica Moldova din 16 iunie 2015).

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ Lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Liudmila Kolodcevskaia și a casa integral decizia instanței de apel, cu restituirea pricinii civile la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează a adopta soluția la caz atât prin prisma argumentelor ambelor părți, rezultând atât din pretențiile înaintate conform acțiunii inițiale de către Sergiu Grubi și conform acțiunii reconvenționale de către Liudmila Kolodcevskaia, cât și din obiecțiile și probele acestora în susținerea poziției fiecăruia. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele pricinii și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. 442, 444, 445 alin. (1) lit. c), art.445 alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ Lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Liudmila Kolodcevskaia.

Se casează decizia din 02 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Grubi împotriva Liudmilei Kolodcevskaia cu privire la încasarea datoriei, a penalității și acțiunea reconvențională depusă de Liudmila Kolodcevskaia împotriva lui Sergiu Grubi, intervenienți accesorii Firma de Producție și Comerț „Ivaro” Sotietate cu Răspundere Limitată, Sotietatea cu Răspundere Limitată „Moldcărbune”, Sotietatea cu Răspundere Limitată „Trofanata” cu privire la declararea nulității absolute a recipisei din 03 februarie 2015, cu restituirea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Svetlana Filincova

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală